

gemeente
Schiedam

Burgemeester

Postbus 1501 3100 EA Schiedam
Stadskantoor Stadserf 1 3112 DZ Schiedam
T 010 219 11 11 F 010 246 53 51 W www.schiedam.nl

Aan de gemeenteraad van Schiedam

UW KENMERK

ONS KENMERK

DATUM

08UIT14972

26 november 2008

UW BRIEF VAN

DOORKIESNUMMER

E-MAIL

010-2191423

jp.d.vries@schiedam.nl

ONDERWERP

Bestuursrechtelijke aanpak hennepsteelt

Geachte dames, heren,

In het CollegeWerkProgramma (CWP), hoofdstuk Wijkontwikkeling, Leefbaarheid en Veiligheid staat op pagina 25: LV 11 de aanpak panden met overlast (waaronder illegale wietteelt). Vanaf 2007 wordt jaarlijk 70% van de erkende overlastgevende panden aangepakt.

In het Beleidsplan Veiligheid 2008-2011, paragraaf 3.6 Woonoverlast staat: "De teelt van hennep in woningen levert brandgevaar op, stank- en soms wateroverlast en heeft in algemene zin criminaliserende effecten in de wijken. Hennepsteelt wordt in Schiedam strafrechtelijk aangepakt door politie en justitie. Opsporing en vervolging is een wettelijke taak van deze instanties. Gemiddeld rolt men in Schiedam op basis van meldingen en klachten zo rond de 50 kwekerijen per jaar op. De klachten en meldingen in Oost zijn talrijker dan in de overige wijken. Daarom is eind 2007 besloten dat een bestuurlijke aanpak van hennepsteelt in Oost prioriteit krijgt naast de reeds bestaande justitiële aanpak. Hierbij is specifieke aandacht voor de juridische en technische mogelijkheden om kosten te verhalen op de veroorzaker. Vanaf 2009 zal deze bestuurlijke aanpak gemeentebreed worden ingezet, gestreefd wordt om per jaar 50 hennepkwekerijen in woningen aan te pakken via deze bestuursrechtelijke weg, naast de strafrechtelijke aanpak.

Hennepsteelt is zeer winstgevend. Hierdoor komen mensen in de verleiding om een hennepkwekerij op te zetten. Vooral de teelt van hennep in woningen blijkt omvangrijk en krijgt steeds vaker een bedrijfsmatig karakter. Deze hennepsteelt zorgt voor overlast, verloedering en (brand)gevaarszetting in woonwijken en gaat regelmatig gepaard met uitkeringsfraude, belastingontduiking en energiediefstal. Ook worden partijen als woningbouwcorporaties, verzekeraars en stroomleveranciers gedupeerd. Bovendien is er bij de grootschaliger hennepsteelt vaak sprake van betrokkenheid van de georganiseerde criminaliteit.

Doelstellingen:

Om de illegale hennepcultuur in woningen terug te dringen zal er bestuursrechtelijk worden gehandhaafd. De eerste doelstelling van de bestuursrechtelijk aanpak hennepcultuur is het ontmantelen van 50 illegale hennepkwekerijen per jaar in de gemeente Schiedam. De tweede doelstelling is zoveel mogelijk ontmantelingskosten te verhalen op de hennepkwekers.

Juridisch kader:

Het bestuursrechtelijke ontmantelen van illegale hennepkwekerij gebeurt op basis van spoedeisende bestuursdwang: van overheidswege wordt er direct een einde gemaakt aan de onrechtmatige situatie waarbij de kosten op de overtreder kunnen worden verhaald (artikel 5:21 Awb, 125 Gemeentewet, 5:25 Awb). Behalve dat daadwerkelijk een snel einde aan de overtreding wordt gemaakt en de risico's daardoor snel worden opgeheven, heeft toepassing van het instrument bestuursdwang in de praktijk de toets van de rechter doorstaan. Aspecten die van belang zijn bij het toepassen van bestuursdwang zijn spoedeisendheid, het begrip overtreder, afvoer, opslag en verkoop van meegevoerde materialen en het kostenverhaal. Het toepassen van spoedeisende bestuursdwang houdt in dat de gemeente een hennepkwekerij meteen ontmantelt en laten afvoeren, zonder dat de gemeente eerst aan de overtreder(s) hierover haar voornemen kenbaar maakt en hen de mogelijkheid biedt tot het uiten van hun zienswijze.

Bestuurlijke Aanpak Hennepcultuur:

Onder het bestuursrechtelijk ontmantelen van illegale hennepkwekerijen wordt het volgende verstaan: bij illegale hennepcultuur is sprake van stank- en wateroverlast, een onveilige elektriciteitsinstallatie en brandgevaar. Er is dus bij illegale hennepcultuur sprake van overtredingen van bouwregelgeving en sprake van strijdigheid met de woonbestemming in het bestemmingsplan. Omdat hennepkwekerijen brandgevaar opleveren, biedt dit de mogelijkheid om met spoedeisende bestuursdwang te handhaven. De kosten van de ontmanteling kunnen worden verhaald op de overtreder, kortom: de hennepkweker betaald.

In het Bestuurlijk Justitieel Overleg is met de daarbij betrokken gemeenten (Schiedam, Maassluis en Vlaardingen), de politie en het Openbaar Ministerie het project Bestuurlijke Aanpak Hennepcultuur besproken en opgezet. Er is een aanpak ontwikkeld waarbij bestuurlijke en strafrechtelijke maatregelen gecombineerd en in samenhang worden ingezet. De bestuurlijke maatregelen richten zich in de eerste plaats op het tegengaan van de directe overlast en het gevaar van de cultuur, zoals deze door bewoners wordt ervaren. De aanpak gaat uit van een nauwe samenwerking tussen de genoemde gemeenten, de politie en het Openbaar Ministerie, waarbij de gemeenten zowel financieel als bestuurlijk verantwoordelijk zijn voor de aanpak. Door uitwisseling van gegevens kunnen locaties worden opgespoord waar mogelijk sprake is van illegale hennepcultuur. Vervolgens kan in deze samenwerking een passende actie worden ingezet. De daadwerkelijke ontruiming en vernietiging van een illegale hennepkwekerij wordt uitgevoerd door een externe gespecialiseerde partij, terwijl het strafrechtelijke optreden, waar politie en Openbaar Ministerie een rol in hebben, met name gericht is op de aanpak van de achterliggende criminele organisaties. In meerdere gemeenten wordt deze integrale aanpak al enige tijd gehanteerd en zijn er goede ervaringen mee opgedaan. Er wordt vanwege twee redenen gekozen voor een integrale aanpak van hennepcultuur:

1) Het toepassen van een (combinatie van) strafrechtelijke, bestuursrechtelijke en civielrechtelijke instrumenten, waaronder huisuitzetting, het beëindigen en terugvorderen van sociale zekerheidsuitkeringen, navorderen door de belastingdienst, ontnemingmaatregelen, het verhalen van de geleden schade door het energiebedrijf, het verhalen van de kosten van de ontmanteling van de kwekerij. Het gecombineerd toepassen van deze instrumenten maakt het telen van cannabis minder aantrekkelijk. De teler wordt namelijk zwaarder gestraft dan alleen met een strafrechtelijke sanctie het geval is. Uiteraard is strafrechtelijke vervolging bij bedrijfsmatige hennepcultuur wel altijd aan de orde.

2) Het gestructureerd en planmatig samenwerken door de verschillende organisaties die zijn betrokken bij de opsporing en ontmanteling van kwekerijen. Hieronder vallen zaken als afspraken met betrekking tot onderlinge informatie-uitwisseling, standaardisatie van documenten en processen-verbaal en onderlinge werkafspraken over de benadering en de ontmanteling van kwekerijen. Een integrale en gestructureerde werkwijze tussen verschillende organisaties maakt het telen van cannabis minder

aantrekkelijk. Immers de pakkans kan hierdoor toenemen, alsmede het slagingspercentage van de te treffen maatregelen tegen de teler. Tevens verhoogt de gestructureerde en planmatige samenwerking de zichtbaarheid van het optreden tegen telers, waarvan een preventieve werking uitgaat. Ook maakt de samenwerking veelal mogelijk dat de politie-inzet bij de ontmanteling van kwekerijen wordt gereduceerd. Dit is van belang met het oog op de toename van het aantal te ontmantelen kwekerijen en de daarmee gepaard gaande kosten. Belangrijk is tot slot dat hiermee mogelijk wordt bewerkstelligd dat de politie meer capaciteit ‘overhoudt’ met als gevolg dat capaciteit beschikbaar komt voor het doorrecherchen naar de achterliggende criminele organisaties.

Samenwerkingsconvenant Aanpak Hennepteelt Waterweg:

Vanwege het toepassen van een combinatie van strafrechtelijke, bestuursrechtelijke en civielrechtelijke instrumenten en het gestructureerd en planmatig samenwerken door verschillende organisatie is er een samenwerkingsconvenant opgesteld. Bij de bestuursrechtelijke aanpak hennepeteelt wordt er rekening gehouden met een invorderingspercentage van de ontmantelingskosten van 25%. De praktijk in andere gemeenten met een bestuursrechtelijke aanpak leert dat niet alle ontmantelingskosten ingevorderd kunnen worden bij hennepelers. Om het invorderingspercentage te verhogen dient zo snel mogelijk na ontmanteling beslaglegging plaats te vinden. Na het contracteren van de externe partij en het instemmen met het convenant kan met de daadwerkelijke bestrijding van hennepeteelt in januari 2009 begonnen worden. Het Convenant Aanpak Hennepteelt Waterweg kent de volgende convenantpartners: de Gemeenten Schiedam, Vlaardingen, Maassluis, de Politie Rotterdam-Rijnmond, het Arrondissementsparket Rotterdam, de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond/Brandweer Waterweg, het energiebedrijf Eneco, ontmantelingsbedrijf EcoLoss en de woningcorporaties Woonplus, Woningstichting Samenwerking, Waterweg Wonen en Woningstichting Maassluis. Na een jaar zal de bestuursrechtelijke aanpak hennepeteelt geëvalueerd worden. Hierbij zal worden bekeken of de doelstellingen zijn behaald. Hieronder staat de opsomming van de bijdrage van de diverse convenantpartners:

Politie Rotterdam-Rijnmond:

Met een verbeterde geïntegreerde samenwerking tussen verschillende diensten en instanties, zal minder druk op de capaciteit van politie en justitie worden gelegd door een effectieve taakverdeling en door de bundeling van informatie. De vrijgekomen politie en justitiecapaciteit kan ingezet worden voor een intensivering van de aanpak van de criminele organisaties achter de grootschalige hennepeteelt. Criminele organisaties die zich met hennepeteelt bezighouden zijn grofweg te onderscheiden in organisaties die zich richten op het faciliteren van de hennepeteelt in woningen, en in organisaties die een grote hennepkwekerij opzetten in bijvoorbeeld een bedrijfspand, kas of boerenshuur. Het eerste type organisaties is lokaal gericht, terwijl bij het tweede type zich organisaties voordoen bij een intensivering van de opsporing van hun activiteiten hun activiteiten vrij gemakkelijk verplaatsen naar een ander “werkgebied”. Beide typen organisaties richten zich vrijwel uitsluitend op hennepeteelt.

De politie zal strafrechtelijke onderzoeken opstarten en zal tevens de aangiften opnemen van de convenantpartners. De Politie Rotterdam-Rijnmond heeft zich in haar jaarplan vastgelegd dat elk district jaarlijks zorgt voor twee succesvolle onderzoeken naar criminele organisaties inzake hennepkwekerijen.

Arrondissementsparket Rotterdam.

Het Openbaar Ministerie zal strafvervolgning instellen (bij voldoende bewijs) terzake overtreding van de Opiumwet en/of mits daarvan aangifte is gedaan van diefstal van stroom en vernieling en/of andere geconstateerde strafbare feiten conform de eigen beleidsregels. Het Openbaar Ministerie kan daarnaast zorgen voor ontneming wederrechtelijk verkregen voordeel conform richtlijn Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie, de benadeelde partij informeren –die daarvan aangifte heeft gedaan- van de mogelijkheden van voeging als benadeelde partij in het strafproces. Deze mogelijkheden staan vermeld in de Aanwijzing Slachtofferzorg en tot slot zorgen voor onttrekking aan het verkeer en/of verbeurdverklaring.

Eneco/Stedin (voorheen Eneco-Netbeheer):

Het energiebedrijf Eneco zal aangifte doen van diefstal van elektriciteit en verweer voeren in een eventueel in verband daarmee door betrokkenen aangespannen gerechtelijke procedure. De netbeheerder Stedin zorgt ervoor dat de toevoer van energie wordt afgesloten. Om te voorkomen dat illegale heraansluiting eenvoudig kan plaatsvinden wordt in de praktijk ook vaak de meter weggenomen. Eneco/Stedin zullen de schade en daarmee verband houdende kosten ten gevolge van diefstal van energie op de veroorzaker en/of aangeslotene verhalen.

Woningcorporaties (Woonplus Schiedam)

De woningcorporaties kunnen overgaan tot beëindiging van de huurovereenkomst en ontruiming van de woning mét de verplichting om de woning in de oorspronkelijke staat terug te brengen en de schade te vergoeden. Wellicht kan een beroep gedaan worden op het boetebeding in de algemene voorwaarden.

Brandweer Waterweg:

Indien de Brandweer bij de uitoefening van haar werkzaamheden het vermoeden heeft dat ter plaatse sprake is van een hennepkwekerij, dan informeert zij onverwijld de Politie over de plaats van de vermoedelijke hennepkwekerij. De Brandweer vervult een belangrijke preventieve rol bij het geven van voorlichting over schadelijke gevolgen van hennepplantages.

Overeenkomst Ontmantelingen Hennepkwekerijen:

Samen met de Waterweggemeenten, het Openbaar Ministerie en de Politie is in 2006 gestart met de verkenning en de realisatie van beleid voor de bestuurlijke aanpak illegale hennepsteelt. Uitgangspunt was hierbij het toepassen van de zgn. Rotterdamse procedure. Hiertoe zijn in beginsel gesprekken gevoerd met de dienst Stadsontwikkeling en Volkshuisvesting (dS+V) van de Gemeente Rotterdam. Dit heeft in 2007 geresulteerd in een offerte van dS+V voor de uitvoering van de daadwerkelijke ontruiming en vernietiging van illegale hennepkwekerijen.

Om een goede vergelijking te kunnen maken is een tweede externe partij gevonden om een aanbieding te doen. Dit bedrijf, EcoLoss, heeft jarenlange ervaring op het gebied van ontruiming en vernietiging van illegale hennepkwekerijen. Een delegatie van politie en gemeenten heeft hiertoe een bezoek gebracht aan de gemeente Goes die ervaring heeft met het genoemde bedrijf. Omdat door de Waterweggemeenten, het Openbaar Ministerie en de politie gehecht wordt aan eenheid in de regio vormde de zgn. Rotterdamse procedure de basis voor de offerte. EcoLoss heeft een gunstiger offerte uitgebracht op basis van nacalculatie. Vanwege de opdrachtverlening aan ontmantelingsbedrijf EcoLoss is er een Overeenkomst Ontmantelen Hennepkwekerijen opgesteld.

Organisatie:

De bestuurlijke aanpak van hennepsteelt kent voor de Gemeente Schiedam drie hoofdwerkprocessen, te weten:

1. Ontmantelen;
2. Handhaving;
3. Invordering;

Ad 1: Ontmantelen;

Het ontmantelen van de illegale hennepkwekerijen wordt onder regie van de gemeente gedaan door het particulier bergingsbedrijf EcoLoss in opdracht van de gemeente Schiedam. Er is sprake van een gestructureerd en planmatig samenwerking door de gemeente, politie, energiebedrijf en woningcorporatie ten aanzien van de opsporing en ontmanteling van kwekerijen. Voor de constatering van de gevaarstelling om spoedeisende bestuursdwang toe te kunnen passen, is het vereist dat een woninginspecteur van aanwezig is tijdens het binnentreden door de Politie en Eneco. Een BOA-toezichthouder dient aanwezig te zijn tijdens de afvoer en vernietiging van de hennepkwekerij. EcoLoss is verantwoordelijk voor de ontmantelingen, het afvoeren en vernietigen van de hennepplanten en kweekbenodigdheden, het opstellen van ontmantelingsrapportages, facturering en het opstellen van maandelijkse rapportages. Het ontmantelingsbedrijf EcoLoss draagt zorg voor recycling van de randapparatuur, waarbij de randapparatuur geld oplevert. Dit is een milieuvriendelijker variant dan de variant waarbij de randapparatuur wordt vernietigd bij een afvalverwerkingsbedrijf.

Ad 2: Handhaving;

De bestuursrechtelijke handhaving van de illegale hennepkwekerijen wordt gedaan op de volgende juridische grondslagen: het bestemmingsplan, de Woningwet in samenhang met het Bouwbesluit en de Woningwet in samenhang met de Bouwverordening. Per 1 april 2007 is de nieuwe (aangepaste) Woningwet in werking getreden. Hierin is onder andere de handhaving verbeterd door een vereenvoudiging van de regels rondom aanschrijven. In deze nieuwe Woningwet is het oude stelsel van aanschrijvingen komen te vervallen. De wettelijke bouwkundige regels (Bouwbesluit, bouwverordening) hebben nu op basis van de Woningwet directe werking.

Ad 3: Invordering;

De kosten van bestuursdwang kunnen op de overtreder van het gehandhaafde voorschrift worden verhaald. De kosten kunnen één keer worden verhaald, maar kunnen wel over meerdere overtreders verspreid worden. Elke overtreder krijgt dan een kostenverhaal. Zodra een overtreder de kosten heeft betaald, kan niet meer op de andere overtreders worden verhaald. De verschuldigde kosten bestaan niet alleen uit de feitelijke werkzaamheden in de woning. Het gaat om de kosten verbonden aan de toepassing van bestuursdwang. Daartoe behoren alle directe kosten van feitelijk optreden door of vanwege het desbetreffende bestuursorgaan in verband met die bestuursdwang. Het betreft dus ook kosten van onder meer verwerking van de telefonische melding, het opstellen van rapportages, kosten voor het afvalverwerkingsbedrijf, slotenmakerbedrijf, de vernietiging van weggenomen zaken en ritten naar verschillende locaties. Ook eventuele wachttijd van medewerkers, mits redelijk (bijvoorbeeld bij het wachten op de medewerker van het elektriciteitsbedrijf vanwege het veiligstellen van de woning) en het verrekenen van een onregelmatigheidstoeslag vanwege werken in de avonduren behoren tot de kosten van bestuursdwang. Verschuldigdheid van kosten is alleen dan niet aan de orde wanneer vanwege de aard van de bezigheden redelijkerwijs niet voor rekening van de overtreder gebracht kunnen worden. Om het invorderingspercentage van het kostenverhaal te verhogen het van belang, dat de processen ontmantelen, handhaven en invordering zo kort mogelijk op- en naast elkaar verlopen.

Communicatie.

Een belangrijk aspect bij de bestuurlijke aanpak van hennepsteelt vormt de communicatie. De partijen zullen gezamenlijk een communicatietraject uitzetten. Hierbij gaat het niet alleen om het informeren van de bevolking over de aanpak, maar tevens over de gevaren van de teelt van hennep in woonhuizen (brandgevaar, vocht) en de mogelijkheid om verdachte panden (al dan niet anoniem) te melden. De informatie met betrekking tot de gevaarszetting van hennepplantages in woningen moet zodanig zijn dat de bereidheid om dit te melden groter wordt.

Persconferentie:

De bestuurlijke aanpak hennepsteelt zal door middel van een persconferentie bekend worden gemaakt. Tevens zal tijdens deze persconferentie het Convenant Aanpak Hennepsteelt Waterweg en de Overeenkomst Ontmantelen Hennepkwekerijen met EcoLoss ondertekend worden. De persconferentie/ondertekeningsceremonie zal plaatsvinden op vrijdag 28 november om 14:00 uur in het Proveniershuys, Overschiesestraat 3A te Schiedam.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
de burgemeester van Schiedam,

W.M. Verver-Aartsen